

Dommen i Smebye-saken

OSLO byrett har konstateret at Kirke- og Undervisningsdepartementet ikke har hatt lovlig hjemmel for å «frita statsmeteorolog Sigurd Smebye for å lese værmeldingene i kringkastingen som følge av at han nektet å benytte de former som er fastsatt i læreboknormalen av 1959 med tillatte sideformer. Byretten har også tilkjent hr. Smebye to tusen kroner som erstatning for en del av hans saksomkostninger.

Dommens premisser er et meget vidløftig dokument på omtrent halvt hundre maskinskrevne sider, og vi har måttet innskrenke oss til å bringe et utdrag av en del av de viktigste avsnitt. De avgjørende for retten har vært at den kongelige resolusjon av 3. april 1959 om den nye læreboknormal, som gav departementet fullmakt til å gjennomføre de nye regler i «skole og administrasjon», ikke kan antas å ha inneholdt hjemmel for departementet til å bestemme at normalen skulle brukes også ved utarbeidelse av værmeldinger i Meteorologisk Institutt og opplæring av disse meldinger i Kringkastingen. Det er, hevder retten, ikke utferdiget noen bindende bestemmelse om målformen for værmeldingene selvom man går ut fra at det bare trengtes kongelig resolusjon og ikke lov som hjemmel. Retten fremholder også at da det ikke har vært noen hjemmel for å pålegge hr. Smebye å bruke læreboknormalen, kan hans nektelse ikke ansees som uttrykk for illojalitet.

Hr. Smebye har nu, når dommen er rettskraftig, et selvfølgelig krav på å få gjenoppta lesningen av værmeldingen på sine vakter i Meteorologisk Institutt, og vi tillater oss å gi uttrykk for håpet om at departementet lar dommen bli rettskraftig ved å unnlate å bringe den inn for høyere rettsinstans. At man «fritok» hr. Smebye for å lese værmeldingene i kringkastingen var uttrykk for den pinligste sproglige sneversyntet, og når det nu er slått fast at det ikke var lovlig hjemme for departementets påbud, bør det la det bli med det som har vært, og ikke drive denne komedie videre.

Og er det så at man på død og liv vil tvinge læreboknormaler igjennom innen alle offentlige etater og pålegge folk i all tale og skrift å holde seg de tildels meget omstridte former etterterrettelig til siste bokstav, da får departementet sørge for å skaffe seg hjemmel for det i form av en klar og uomtvistelig lov, og ikke bygge sin resolusjonsvirksomhet på mer eller mindre omtrentlige stortingsmeldinger, som er blitt vedlagt protokollen.